

[Pelle Voigt]

Jeg synes, at en af de ting, vi kan uddrage af denne diskussion, er, at der er behov for, at den danske og den norske regering i det nordiske udenrigsministersamarbejde prøver at forklare vores svenske broderfolk, at den noget kræmmeragtige mentalitet, som synes at være ved at tage overhånd i svensk udenrigspolitik, ikke er gangbar vare. Vi mener, at det er farligt, hvis Danmark knytter sig til en sådan linje, som vi synes vi har set tendenser til også i Europarådsarbejdet.

Stinus (RV):

Det fremgik af pressen i går, at udenrigsministeren allerede på et pressemøde i tirsdags havde oplyst, at Danmark sammen med Norge, Sverige, Holland og Frankrig havde afstået fra at genoptage sagen imod Tyrkiet ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. Det må undre, at en sådan beslutning træffes og orientering til prisen gives, 2 dage før Folketinget skal drøfte et forslag om at opfordre regeringen til at afgøre spørgsmålet om genoptagelse af sagen mod Tyrkiet ud fra ganske bestemte kriterier.

Det Radikale Venstre er ikke i alle detaljer enig med forslagsstillerne i deres forslag til folketingsbeslutning, men i betragtning af, at forslaget blev fremsat den 22. januar 1987, må jeg give udtryk for forundring over, at det ikke har været muligt at få forslaget til behandling, inden Danmark traf sin beslutning om ikke at genoptage sagen imod Tyrkiet. Det står mig ikke ganske klart, om jeg skal bebrejde forslagsstillerne, udenrigsministeren eller Folketinget, at vi nu er havnet i en situation, hvor vi skal behandle et forslag, som ikke har nogen mulighed for at blive gennemført, selv om der skulle være flertal for det.

Jeg vil i øvrigt også beklage, at rapporten om menneskerettighederne i Tyrkiet fra Den Europæiske Menneskerettighedskommission ikke foreligger offentliggjort, så den med fuld vægt kan indgå i debatten i dag, men jeg er tilfreds med, at regeringen vil virke for en offentliggørelse.

Som forholdene er, har forslaget i sin nuværende form altså ingen mening. Det Radikale Venstre finder imidlertid, at forslagsstillerne både i selve forslaget og i bemærkningerne berører nogle væsentlige forhold, som Danmark bør beskæftige sig med, selv om

sagen ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol er opgivet, ja, som vi måske netop bør beskæftige os med, fordi sagen er opgivet.

Jeg har tidligere under Folketingets debat om et VS-forslag vedrørende Tyrkiet den 16. maj 1986 fremhævet, at der er en udvikling i gang i Tyrkiet, en udvikling i demokratisk retning, som også i højere grad sikrer menneskerettighedernes overholdelse, og jeg vil gerne i dag fastholde denne opfattelse, som også er grunden til, at jeg ikke i ét og alt er enig med forslagsstillerne i deres konkrete forslag og ej heller i deres argumentation.

Ligesom forslagsstillerne er imidlertid også Det Radikale Venstre stærkt foruroliget over de oplysninger, der gives i den i bemærkningerne omtalte rapport fra Den Danske Helsinki-komité. Det skal dog bemærkes, at en del af de eksempler på tortur, som nævnes i rapporten, ikke er af helt ny dato, og at rapporten også gør opmærksom på de skridt, der er taget fra tyrkisk side imod anvendelsen af tortur og nedværdigende behandling, selv om disse skridt ikke kan anses for tilstrækkelige.

Den omstændighed, at klagesagen nu opgives, betyder efter Det Radikale Venstres opfattelse ikke, at vi i fremtiden er afskåret fra at beskæftige os med forholdene i Tyrkiet. Det kan, som andre har sagt det, gøres i Folketinget, i Europarådet og også i EF-Parlamentet. Tyrkiet har med sine netop foretagne militære aktioner mod den kurdiske befolkning leveret helt friske grunde til, at vi bør gøre det. Forslagsstillerne beskylder i bemærkningerne nærmest NATO for at være skyld i, at det kurdiske spørgsmål ikke er løst. Jeg må gøre opmærksom på, at årsagerne til det kurdiske problem er af ældre dato end NATO, og at problemet ikke kun vedrører Tyrkiet, hvad den stiltiende forståelse mellem Irak og Tyrkiet i den aktuelle situation tydeligt illustrerer.

Selv om jeg således har svært ved at forstå og acceptere NATO-sammenhængen, er jeg enig med forslagsstillerne i, at den danske indsats for menneskerettigheder aldrig må underordnes f.eks. NATO-interesser. Det Radikale Venstre har heller ingen grund til at mene, at noget sådant sker.

Selv om forslaget altså ikke længere er aktuelt i sin nuværende form, vil Det Radikale Venstre gerne i udvalget være med til at